

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

The Relationship between Administrative Skills and Academic Administrative Procedure
of School Administrators under the Municipality in Three Southern Border Provinces

วิกันดา โรจนภาพงศ์

Wikanda Roatchanaphong

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

Faculty of Education, Yala Rajabhat University, 133 Tesaban 3 Road, Muang District, Yala Province.

Corresponding Author, e-mail: n_cappuccino@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหาร (2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร (3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหาร (4) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร (5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร และ (6) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารและการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 53 คน และพนักงานครู จำนวน 261 คน รวม 314 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน จำนวน 68 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากผลการวิจัย พบว่า 1. ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปรประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน 4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร จำแนกตาม ตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน ตัวแปรเพศ และตำแหน่งการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ตัวแปรวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน 5. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง 6. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ปัญหา พบว่า ผู้บริหารขาดการวางแผนในการทำงานและไม่ติดตามงาน ผู้บริหารเน้นภาระงานธุรการทางวิชาการมากเกินไป และผู้บริหารขาดกระบวนการจัดทำกรวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ผู้บริหารควรจัดประชุมมอบหมายงานให้ชัดเจน ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณด้านสื่อการเรียนการสอนให้มากกว่านี้ และผู้บริหารควรวางระบบงานวัดและประเมินผล พร้อมทั้งติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ทักษะการบริหาร การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดเทศบาล

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the administration skills level of administrators, (2) to study the academic administration of administrators, (3) to compare the administration skills level of administrators, (4) to compare the academic administration of administrators, (5) to study the relationship between the administration skills and the academic administration of administrators, and (6) to study the issues and suggestions on the administration skills and the academic administration of administrators. The samples were 53 administrators and 261 teachers of basic education. The tool used in the research is the questionnaire consisting of 4 parts. The findings are as follows : 1. The overall results of administration skills of administrators is at a very high level. 2. The overall results of the level of

academic administration of administrators is at a high level. 3. The overall comparison results of the administration skills level of administrators classified by gender, degree, position, and working experiences are not different. except working experiences are the different. 4. The comparison results of the academic administration of administrators by gender and position are not difference. except the degree and working experiences are different. 5. The overall relationship between the administration skills and the academic administration of administrators are quite high level and positively correlated. 6. The results of analyzing the problems and suggestions on the administration skills and the academic administration of administrators. Problem: administrators are the lack of : planning in work and follow-up, administrators too focused in general affairs, lack of the evaluation process in a systematic and continuous feedback. Suggestions: administrators should assign clearly and effectively, support teaching materials and should measure and evaluate the results continuously.

Keywords: Administrative Skills, Academic Administrative, School in Municipality

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพทุกด้าน คือ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ถ้าประเทศใดประชากรมีการศึกษาสูง ประเทศนั้นก็จะมีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มรายได้ ต่อบุคคลให้สูงขึ้น (Bunphirom, S. 2009)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติความสำคัญของการจัดการศึกษาในหมวด 1 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 8 ระบุว่า ในการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำหรับหมวด 2 มาตรา 10 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้อง จัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และหมวด 4 มาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้อง ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

สำหรับการบริหารงานวิชาการ เป็นหน้าที่ที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบทางวิชาการ เริ่มตั้งแต่กำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่างๆ ของเขตบริการเป็นพื้นฐาน รวมทั้งการประเมินผลโปรแกรมการศึกษาย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ตลอดจนการวัดผลเพื่อติดตามการเรียนการสอน ให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะต้องรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน (Kao-ian, 2013b)

จากปัญหาการบริหารการศึกษาของไทย พบว่ามีปัญหาที่สำคัญอยู่ 3 ประการได้แก่ 1) ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารการบริการ เป็นปัญหาที่เกิดจากการเงิน ปัญหาที่เกิดจากวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ปัญหาเรื่องการจัดการ เกิดขึ้นได้ถ้าผู้บริหารไม่มีความสามารถเพียงพอ และปัญหาเรื่องคน 2) ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ผู้บริหารที่ไม่ตื่นตัวในการศึกษาเรียนรู้หลักการหรือทฤษฎีทางการบริหารด้วยแล้ว จะเกิดความสับสนและไม่เข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับภารกิจที่ต้องทำ หรือต้องมอบหมายให้ผู้อื่นทำแทน องค์การก็จะไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และ 3) ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา โดยทั่วไป เช่น ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร อุปกรณ์การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (Ngamchad, 1996; as cited in Bunphirom, 2009) อีกทั้ง ผลการสำรวจปัญหาการบริหารการศึกษาไทยระดับผู้ปฏิบัติในสถานศึกษาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบปัญหาที่สำคัญ เช่น ปัญหาด้านบุคลากรของสถานศึกษา โดยในระดับบริหาร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ขาดความรู้ ความเข้าใจ ทั้งงานด้านการบริหารและวิชาการ พร้อมทั้งไม่มีภาวะผู้นำทางการบริหาร เช่น ผู้บริหารทำงานคน

เดียว มีความขัดแย้งในสถานศึกษา ไม่มีความสามารถในการตัดสินใจ และไม่มีหลักการบริหาร เป็นต้น และในระดับปฏิบัติการ ได้แก่ บุคลากรทุกประเภทขาดขวัญและกำลังใจ ไม่มีเหตุผล ปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการสอนและงานอื่นๆ รวมทั้งบุคลากรสายสนับสนุนขาดความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เช่น ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นต้น สำหรับปัญหาด้านวิชาการ พบว่า งานวิชาการไม่เป็นระบบ การบริหารงานวิชาการไม่เอื้ออำนวยกับจำนวนครูเนื่องจากมีตำแหน่งครูว่าง คุณภาพการศึกษาต่ำ สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย ไม่มีคุณภาพ ขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ และขาดการนิเทศและติดตามผลทางด้านวิชาการ (Bunphirom, 2009) นอกจากนี้ปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในงานด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ขาดการนิเทศแก่ครูผู้สอน ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถตรงตามวิชาที่สอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดลง (Kao-ian, 2013a)

การจัดการศึกษาสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาที่เห็นได้ชัดและมีความสำคัญที่สุดในการดำเนินงานด้านการศึกษาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งจากภาพรวมการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผลการทดสอบพบว่า คะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ วิชาสุศึกษาและพลศึกษาเพียงวิชาเดียวที่ผ่านเกินค่าเฉลี่ย 50% โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.64 และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่ามีเพียง 4 วิชาเท่านั้นที่มากกว่าค่าเฉลี่ยของสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย 39.15 วิชาภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ย 34.40 วิชาวิทยาศาสตร์ ค่าเฉลี่ย 39.47 และวิชาศิลปะ ค่าเฉลี่ย 43.68 (National Institute of Educational Testing Service, 2013)

จากข้อมูลข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ยังไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา นักบริหารระดับสูง หรือนักวิชาการไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานวิชาการ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับปัญหาและมีความเหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษาตนเอง สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย การจัดการศึกษางานวิชาการ และเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสังคม ซึ่งจะเป็ผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน
4. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน
5. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
6. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 53 คน และพนักงานครูจำนวน 261 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 314 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก ได้จำนวนทั้งสิ้น 314 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยอาศัยแนวคิดที่ได้ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงาน 5 ด้านของเดรกและโรว์ (Drake & Roe, 1986; as cited in Rodsin, 2010) การบริหารงานวิชาการ 5 ด้านของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (Department of Local Administration, 2006) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารตามแนวคิดของเดรกและโรว์ (Drake & Roe, 1986; as cited in Rodsin, 2010)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (Department of Local Administration, 2006)

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยแยกข้อมูลตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน โดยหาค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เมื่อหาค่าได้แล้วนำไปแปลผลให้เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เมื่อหาค่าได้แล้วนำไปแปลผลให้เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์

4. เปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน

5. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน

6. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

ผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 314 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.38) มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 64.97) มีตำแหน่งการปฏิบัติงานเป็นพนักงานครูเทศบาล (ร้อยละ 83.12) และมีประสบการณ์การทำงาน 11 - 20 ปี (ร้อยละ 52.55)

2. ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 อันดับแรก คือ ด้านความคิดรวบยอด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมาคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.92$) และทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

3. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2 อันดับแรก คือ งานวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ

งานกลุ่มประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.97$) และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ งานธุรการทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$)

4. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ตัวแปรประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตาม ตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน ตัวแปรเพศ และตำแหน่งการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน แต่ตัวแปรวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001

6. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

7. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหา ดังนี้ ผู้บริหารขาดการวางแผนในการทำงานและไม่ติดตามงาน คิดเป็นร้อยละ 6 ผู้บริหารขาดความรู้ด้านงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 13 ผู้บริหาร ขาดการสนับสนุนงบประมาณด้านสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 7 ผู้บริหารขาดความยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 10 และผู้บริหารประเมินความดีความชอบไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 25 ข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรจัดอบรมผู้บริหาร ผู้บริหารควรจัดประชุมมอบหมายงานให้ชัดเจน ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณด้านสื่อการเรียนการสอนให้มากกว่านี้ ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และผู้บริหารควรกำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายงานให้ชัดเจน

ผลการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหา ดังนี้ ผู้บริหารเน้นภาระงานธุรการทางวิชาการมากเกินไป ผู้บริหารขาดการติดตามการผลิตรายชื่อ และการทำแผนการสอน ผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้เด็กได้ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเพิ่มทักษะวิชาการ ผู้บริหารขาดการกระตุ้นให้ครูจัดประสบการณ์พัฒนาผู้เรียน และผู้บริหารขาดกระบวนการจัดทำการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำทะเบียนสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและครอบคลุมทุกด้าน ผู้บริหารควรจัดอบรมการผลิตสื่อและการจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารควรจัดระบบการสอนซ่อมเสริมและติดตามผลการดำเนินงาน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ และผู้บริหารควรวางระบบงานวัดและประเมินผล พร้อมทั้งติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากที่สุด 2 อันดับแรก คือ ทักษะการบริหารด้านความคิดรวบยอด รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้อง Dussadee (2010) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษานั้น จะต้องผ่านการพัฒนาตามหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ประกอบกับผ่านการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน รวมทั้งการประชุมทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้บริหารการศึกษาในระดับต่างๆ อีกทั้งยังเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ผลออกมาอยู่ในระดับมากดังกล่าว และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามว่า ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่ดีใน การทำงาน และผู้บริหารควรกำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายงานให้ชัดเจน

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากที่สุด 2 อันดับแรก คือ งานวัดและประเมินผล การเรียน รองลงมาคือ งานกลุ่มประสบการณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Uchadee (2011) ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการ

บริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

3. เปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีเพศต่างกัน มีทักษะการบริหารที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewchua (2009) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามตัวแปรเพศ ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทักษะการบริหารที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sookmee (2008) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารหลักสูตรของผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดยะลา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีตำแหน่งการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะการบริหารที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongsuwan (2007) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทักษะการบริหารที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pholraksa (2013) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวมแตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sane (2015) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีเพศต่างกัน มีทักษะที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirisuwan (2011) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาอำเภอเบตง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 15 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีตำแหน่งการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Subatkham (2009) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพนักงานครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทักษะที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Keawngam (2014) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Binseah (2013) ศึกษาวิจัยเรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสุไหงปาดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องใช้ทักษะการบริหาร ซึ่งสอดคล้อง Kao-ian (2013a) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครูกระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน

สรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องใช้ทักษะการบริหาร เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารที่ดีจะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา จึงจะส่งผลให้ภารกิจด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงานวิชาการ หรืองานด้านอื่นๆ ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการ จึงมีข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้ต่อไป คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหารงานอื่นๆ ได้แก่ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานบุคลากรงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- Binseah, N. (2013). *Relationship between Administrative Skill and Task Performance of School Administrators Perceived by Teachers in Basic Education Institutions, Sungai Padi district, Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2*. Master of Education Field in Educational Administration. Yala Rajabhat University. (in Thai).
- Bunphirom, S. (2009). *Principal of Academic Administration*. Bangkok: Book Point. (in Thai).
- Department of Local Administration. (2006). *Educational Manual of Department of Local Administration*. Bangkok: Department of Local Administration. (in Thai).
- Dussadee, S. (2010). *Administrative Skills of School Administrators Under the Ratchaburi Educational Service Area 2*. Master of Education degree in Educational Administration. Muban Chom Bueng Rajabhat University. (in Thai).
- Kao-ian, J. (2013a). *Academic Affairs Administration technique in school Strategy and Practice guidelines for Professional Administrator*. Yala: Yala Rajabhat University. (in Thai).
- Kao-ian, J. (2013b). Relationship between Leadership and Academic Affairs Administration of school Administrators in Three Southern Border Provinces. *Journal of Yala Rajabhat University*, 8(1), 41 – 51. (in Thai).
- Kaewchua, P. (2009). *The Administrators' Managerial Skill of the School Administrators Attached to Ubon Ratchathani Offices of Educational Service Areas 3*. Master of Education Degree in Educational Administration Graduate School. Ubon Ratchathani Rajabhat University. (in Thai).
- Keawngam, Y. (2014). *Academic Affairs Administration of School Administrators under the Jurisdiction of Pattani Provincial Administration Organization*. Master of Education Field in Educational Administration Graduate School. Yala Rajabhat University. (in Thai).
- National Institute of Educational Testing Service. (2013). *Ordinary National Educational Test Report* [Online]. Retrived June 22, 2015, from: http://www.niets.or.th/index.php/exam_information/. (in Thai).

- Pholraksa, A. (2013). *The Administration Skill of the Administrators in Basic Educational School. Under the Offece of Khon kaen Primary Educational Service Area II*. Master of Arts. Mahachulalongkorntajavidyalaya University. (in Thai).
- Rodsin, D. (2010). *Administrative Skills of School Administrators Affecting School Effectiveness in Group 1 and 2 under Bureau of Special Education Administration*. Master of Education Thesis in Educational Administration. Phetchaburi Rajabhat University. (in Thai).
- Sanee, M. (2015). *The Relationship between the Leadership and Academic Administration of School Directors as Perceived by Teachers under Yala Primary Educational Service Area Office*. Master of Education Field in Educational Administration Graduate School. Yala Rajabhat University. (in Thai).
- Sirisuwan, S. (2011). *The academic administration of the administrator in basic education of secondary school level. Betong District, Secondary Education Service Area Office 15*. Master of Education Field in Educational Administration. Yala Rajabhat University. (in Thai).
- Sookmee, S. (2008). *The Correlation Between the Administration Skills and School Curriculum of School Administrators and Heads of Academic Department in Basic Schools in Yala Province*. Master in Educational Administration Faculty of Education. Yala Rajabhat University. (in Thai).
- Subatkham, W. (2009). *The State of Academic Administration in Basic Education Institutions under Maha Sarakham Office of Educational Service Area 2*. M.Ed. Educational Administration. Rajabhat Maha Sarakham University. (in Thai).
- Uchadee, S. (2011). *The Study on the Conditions of Academic Affair Administration in Thedsaban 2 (Muangkaowiattaya School), Muang Chaiyaphum Districtm Chaiyaphum Province*. Master Independent Study of Educational Administration in Educational Administration. Chapyaphum Rajabhat University. (in Thai).
- Wongsuwan, T. (2007). *The Administrative Skills of the Primary School Administrators under the Office of the Udon Thani Education Service Area*. Master of Education Field in Educational Administration Graduate School. Udon Thani Rajabhat University. (in Thai).